

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 51/2011-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. júna 2011 v senáte zloženom z predsedu Petra Brňáka, zo sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Milana Ľalíka prerokoval prijatú sťažnosť R. R., B., M. R., B., prof. RNDr. P. H., DrSc., M., a Ing. N. H., M., zastúpených advokátom JUDr. J. N., M., vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 46 a čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Sžo 397/2009 a jeho rozsudkom z 18. augusta 2010 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo R. R., M. R., prof. RNDr. P. H., DrSc., a Ing. N. H. vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Sžo 397/2009 a jeho rozsudkom z 18. augusta 2010 p o r u š e n é b o l o .
2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Sžo 397/2009 z 18. augusta 2010 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d ě a ľ š i e k o n a n i e .

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je p o v i n n ý uhradiť R. R., M. R., prof. RNDr. P. H., DrSc., a Ing. N. H. trovy právneho zastúpenia v sume 17,74 € (slovom sedemnásť eur a sedemdesiatštyri centov) na účet ich právneho zástupcu JUDr. J. N., M., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. decembra 2010 doručená sťažnosť R. R., B., M. R., B., prof. RNDr. P. H., DrSc., M., a Ing. N. H., M. (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátom JUDr. J. N., M., ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 a čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Sžo 397/2009 a jeho rozsudkom z 18. augusta 2010 (ďalej len „rozsudok z 18. augusta 2010“).

Sťažovatelia v sťažnosti uviedli:

„Dňa 2. 6. 2009 moji klienti označení v tejto sťažnosti ako sťažovatelia 1, 2, 3 a 4 podali cestou právneho zástupcu žalobu na Krajský súd v Bratislave..., ktorý v právnej veci žalobcov: 1. R. R..., 2. M. R..., 3. Prof. RNDr. P. H. DrSc..., 4. Ing. N. H..., o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného Krajský stavebný úrad v Bratislave,... č. k. A 2007/1729/BHN, rozhodol v uvedenej veci dňa 2. 7. 2009 tak, že zrušil napadnuté rozhodnutie žalovaného č. A 2007/1729/BHN zo dňa 21. 1. 2007 a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Zároveň žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcom trovy konania na účet právneho zástupcu.

Po nahliadnutí do spisu na Krajskom súde v Bratislave, bolo... zistené, že vedľajší účastníci konania na strane žalovaného..., M. E. a M. E., rod. D.... 14. 8. 2009 podali... voči rozhodnutiu Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S 80/2008-250 odvolanie...

Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolaniu vedľajších účastníkov konania dňa 18. augusta 2010 vyhovel tak, že rozhodnutím č. 2 Sžo 397/2009 rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S 80/2008-250 zo dňa 2. júla 2009 zmeňuje tak, že žalobu zamietá...

Za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, považujeme skutočnosť, že Najvyšší súd Slovenskej republiky prijal podanie – odvolanie od vedľajších účastníkov konania na strane žalovaného Krajského stavebného úradu...

V konaní podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu na základe žaloby je v zmysle § 250 ods. 4 OSP žalovaným správny orgán, ktorý rozhodol v poslednom stupni. Pokiaľ zákon explicitne ustanovuje, kto môže byť žalovaným, nie je možné aby na strane žalovaného vystupoval ako účastník nikto iný ako správny orgán, ktorý rozhodol v poslednom stupni a teda ani vedľajší účastník konania.

Na základe uvedeného odvolací súd, Najvyšší súd Slovenskej republiky... odvolanie mal zamietnuť, nakoľko osoby, ktoré podali odvolanie, podľa ustanovení § 250 ods. 4 OSP nemohli byť na strane žalovaného vedľajšími účastníkmi konania, teda neboli účastníkmi konania a podľa ustanovení § 201 Občianskeho súdneho poriadku neboli oprávnení k podaniu odvolania.

Ďalším porušením základného práva mojich klientov upraveného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam týkajúcich sa konania je skutočnosť, že Najvyšší súd Slovenskej republiky ich právnemu zástupcovi nezaslal k vyjadreniu sa odvolanie a ani doplnenie odvolania manželov E. V prípade možnosti vyjadriť sa k odvolaniu moji klienti by cestou svojho právneho zástupcu namietali pribratie ako vedľajších účastníkov do konania M. E. a M. E. rod. D... s poukazom na samotné ustanovenie § 250 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku.

Ako dôkaz predkladáme Ústavnému súdu znalecký posudok z oblasti posúdenia osvetlenia v rodinnom dome, ktorý jednoznačne uvádza, že nadstavbou sedlovej strechy na rodinnom dome vedľajších účastníkov E. zníži sa presvetlenie a preslnenie priestorov rodinného domu rodiny R. v priestore átria na neprípustnú hodnotu. V našom prípade vidíme porušenie zákonnosti prvostupňovým správnym orgánom, druhostupňovým správnym orgánom, ako aj odvolacím súdom v tom, že uvedené orgány obecnej samosprávy

ako aj štátnej správy prehliadajú fakt, že pristavením schodiska ako aj vytvorením bytu v podkroví je vytvorené ďalšie podlažie na rodinnom dome E...

žiadam Ústavný súd Slovenskej republiky, aby predloženú sťažnosť v súlade s § 26 zákona Slovenskej národnej rady č. 38/1993 Z. z... prerokoval prednostne, pretože ide o naliehavú vec. Naliehavosť veci vidím v tom, že realizáciou rozhodnutia Stavebného úradu v Malackách, nadstavbou na rodinný dom a prístavba k rodinnému domu rodiny E. by bolo znemožnené sťažovateľom 1, 2, 3 a 4 riadne užívať ich rodinné domy (zaclonenie a nepreslnenie ich rodinných domov z dôvodu realizácie nadstavby), v neskoršom období len s veľkými ťažkosťami, čo by bolo spojené s odstránením stavby...“

Sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd rozhodol o ich sťažnosti týmto nálezom:

„1. Základné práva sťažovateľov: 1. R. R., 2. M. R... 3. Prof. RNDr. P. H. DrSc., 4. Ing. N. H. upravené v čl. 46 a čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod spis. zn. 2 Sžo 397/2009 a rozhodnutím č. k. 2 Sžo 397/2009 zo dňa 18. augusta 2010 porušené bolo.

2. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky prikazuje obnoviť stav pred porušením základných práv.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva trovy právneho zastúpenia právnejmu zástupcovi sťažovateľov 1, 2, 3 a 4 vo výške 17,74 EUR, ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný zaplatiť na účet advokáta Dr. J. N..., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Uznesením ústavného súdu č. k. I. ÚS 51/2011-11 z 10. februára 2011 bola sťažnosť sťažovateľov prijatá na ďalšie konanie.

Ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vyzval najvyšší súd, aby zaslal príslušný spis, vyjadril sa k prijatej sťažnosti a ku vhodnosti ústneho pojednávania. Na výzvu ústavného súdu reagoval najvyšší súd listom predsedníčky správneho kolégia najvyššieho súdu č. k. KP 4/2011-23 z 28. februára 2011, s ktorým ústavnému súdu predložil požadovaný spis a uviedol, že najvyšší súd netrvá na ústnom pojednávaní pred ústavným súdom. Najvyšší súd meritorne stanovisko k obsahu sťažnosti nezaujal.

Na výzvu ústavného súdu sťažovateľa prostredníctvom právneho zástupcu listom z 30. apríla 2011 oznámili, že netrvajú na ústnom pojednávaní.

Ústavný súd po vyhodnotení stanoviska najvyššieho súdu a sťažovateľov dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci, a preto boli splnené podmienky na upustenie od ústneho pojednávania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a sťažnosť bola prerokovaná na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu.

Sťažnosť v tejto veci pôvodne prijal na ďalšie konanie uznesením z 27. januára 2011 I. senát ústavného súdu v zložení Milan Ľalík (predseda senátu), Marianna Mochnáčová a Peter Brňák (sudcovia). V zmysle rozvrhu práce ústavného súdu na rok 2011 účinného od 1. marca 2011 I. senát ústavného súdu rozhoduje v tomto zložení: Peter Brňák (predseda senátu), Marianna Mochnáčová (sudkyňa) a Milan Ľalík (sudca). Z uvedeného dôvodu vec prerokoval a vo veci samej rozhodol I. senát ústavného súdu v zložení, ktoré je uvedené v záhlaví tohto nálezu.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Pokiaľ ide o medze zasahovania ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že mu neprislúcha hodnotiť správnosť skutkových záverov či právneho posúdenia vecí všeobecnými súdmi, pretože nie je prieskumným súdom, nadriadeným súdom a ani ochrancom zákonnosti. Súdna moc je v Slovenskej republike rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd, čo vyplýva aj z vnútornej štruktúry ústavy (siedma hlava má dva oddiely, kde prvý upravuje ústavné súdnictvo a druhý všeobecné súdnictvo). Pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti ústavný súd nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým ako „pánom zákonov“ prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, či nie sú arbitrárne alebo svojvoľné s priamym dopadom na niektoré zo základných práv a slobôd (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovatelia sa žalobou podanou 2. júna 2009 Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) domáhali podľa II. hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) preskúmania rozhodnutia správneho orgánu (rozhodnutia Krajského stavebného úradu v Bratislave č. A/2007/1729/BHN z 21. januára 2007 vydaného v stavebnom konaní o povolení stavby stavebníkov M. E. a jeho manželky M. E.). Krajský súd viedol konanie o žalobe sťažovateľov pod sp. zn. 1 S 80/2008 a konal so sťažovateľmi ako žalobcami, Krajským stavebným úradom v Bratislave ako žalovaným a za účasti M. E. a M. E. S takto vymedzeným okruhom účastníkov krajský

súd rozsudkom č. k. 1 S 80/2008-250 z 2. júla 2009 (ďalej len „rozsudok z 2. júla 2009“) zrušil preskúmané rozhodnutie správneho orgánu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Na základe odvolania M. E. a M. E. najvyšší súd v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Sžo 397/2009 svojím rozsudkom z 18. augusta 2010 zmenil rozsudok krajského súdu z 2. júla 2009 tak, že žalobu sťažovateľov zamietol.

Sťažovatelia namietajú porušenie nimi označených základných práv podľa čl. 46 a čl. 48 ústavy postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Sžo 397/2009 a jeho rozsudkom z 18. augusta 2010. Z obsahu argumentácie sťažovateľov vyplýva, že sťažnosťou namietajú porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a základného práva na vyjadrenie sa ku všetkým vykonaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Po podrobnom posúdení sťažnosti, rozsudku najvyššieho súdu, obsahu vyžiadaného súdneho spisu a vyjadrenia k sťažnosti dospel ústavný súd na neverejnom zasadnutí senátu k záveru, že sťažnosť je čiastočne dôvodná.

K namietanému porušeniu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy

Sťažovatelia videli porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v tom, že najvyšší súd konal a meritórne rozhodol o odvolaní M. E. a M. E.

proti rozsudku krajského soudu 2. júla 2009, hoci podľa nich „... *odvolanie mal zamietnuť, nakoľko osoby, ktoré podali odvolanie, podľa ustanovení § 250 ods. 4 OSP nemohli byť na strane žalovaného vedľajšími účastníkmi konania, teda neboli účastníkmi konania a podľa ustanovení § 201 Občianskeho súdneho poriadku neboli oprávnení k podaniu odvolania*“.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy).

Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa táto ochrana poskytne v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie príslušných zákonných ustanovení musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo účastníkov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

K námietkam sťažovateľov, že manželia E. nemohli mať postavenie vedľajších účastníkov konania na strane žalovaného, pretože uvedené je v rozpore s § 250 ods. 4 OSP, a neboli ani účastníkmi súdneho konania, a preto neboli osobami oprávnenými na podanie odvolania proti rozsudku krajského súdu z 2. júla 2009, ústavný súd konštatuje, že táto argumentácia sťažovateľov nemá oporu v právnej úprave účastníctva v konaní podľa II. hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku platného v rozhodnom období.

Konanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov je upravené v II. hlave piatej časti Občianskeho súdneho poriadku.

Podľa § 250 ods. 1 OSP v znení účinnom do 15. októbra 2008 účastníkmi konania sú žalobca a žalovaný.

Podľa § 250 ods. 4 OSP v znení účinnom pred aj po 15. októbri 2008 pri rozhodnutí správneho orgánu vydaného v správnom konaní je žalovaným správny orgán, ktorý rozhodol v poslednom stupni.

Zákonom č. 384/2008 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, bol s účinnosťou od 15. októbra 2008 novelizovaný Občiansky súdny poriadok a k pôvodnému zneniu § 250 ods. 1 OSP sa pripojila veta „Súd aj bez návrhu uznesením priberie do konania účastníka správneho konania, ktorého práva a povinnosti by mohli byť zrušením správneho rozhodnutia dotknuté.“.

Podľa § 372p ods. 1 OSP (Prechodného ustanovenia k úpravám účinným od 15. októbra 2008) na konania začaté pred 15. októbrom 2008 sa použijú predpisy účinné od 15. októbra 2008, ak nie je ďalej ustanovené inak.

V zmysle už citovanej právnej úpravy je nutné konštatovať, že manželom E. v posudzovanom konaní neprislúchalo procesné postavenie vedľajších účastníkom na strane žalovaného. V celom priebehu posudzovaného konania platilo ustanovenie § 250 ods. 1 OSP o generálnom účastníctve pre všetky osoby, ktoré by mohli byť zrušením správneho rozhodnutia dotknuté. V obsahu príloh sťažnosti je zrejmé, že krajský súd, ako aj najvyšší súd manželov E. akceptoval v procesnom postavení účastníkov konania podľa druhej vety § 250 ods. 1 OSP. Pričom manželom E. v takomto procesnom postavení prislúchali všetky procesné práva účastníka súdneho konania vrátane práva na podanie odvolania proti rozsudku krajského súdu.

Ústavný súd preto v argumentácii sťažovateľov o absencii oprávnenia manželov E. na podanie odvolania proti rozsudku krajského súdu z 2. júla 2009 nevidel príčinnú

súvislosť s možným porušením ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, a preto ich sťažnosti v tejto časti nevyhoveli.

K namietanému porušeniu základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy

Sťažovatelia videli porušenie svojho základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v tom, že najvyšší súd „*ich právnenému zástupcovi nezaslal k vyjadreniu sa odvolanie a ani doplnenie odvolania manželov E.*“.

K tejto sťažnostnej námietke ústavný súd z príslušného spisu krajského súdu zistil:

Odvolanie manželov E. proti rozsudku krajského súdu z 2. júla 2009 (podané bez právneho zastúpenia) bolo doručené krajskému súdu v odvolacej lehote 14. augusta 2009 a následne bola kópia tohto odvolania krajským súdom doručená ostatným účastníkom konania. Podľa doručienky nachádzajúcej sa v príslušnom spise kópiu tohto odvolania prevzal právny zástupca sťažovateľov 27. augusta 2009. Vyjadrenie sťažovateľov k tomuto odvolaniu podané nebolo.

Potom, keď bol spis krajského súdu predložený najvyššiemu súdu na rozhodnutie o odvolaní manželov E. (spis bol doručený najvyššiemu súdu 23. septembra 2009), manželia E. už zastúpení advokátom po uplynutí odvolacej lehoty doručili najvyššiemu súdu 19. februára 2010 doplnenie nimi podaného odvolania (ďalej len „doplnenie odvolania“).

Najvyšší súd v zmeňujúcom rozsudku z 18. augusta 2010 po zhrnutí obsahu rozsudku krajského súdu z 2. júla 2009 uviedol: „*Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podali účastníci konania M. E. a M. E. odvolanie prostredníctvom právneho zástupcu ...*“, v ďalšom najvyšší súd poukázal na odvolacie dôvody odvolateľov, pričom v plnom rozsahu vychádzal z obsahu doplnenia odvolania a konštatoval, že „... žalobcovia (sťažovatelia, pozn.) sa k odvolaniu účastníkov nevyjadrili“.

Podľa čl. 46 ods. 4 ústavy podmienky a podrobnosti o súdnej ochrane ustanoví zákon. Domáhať sa práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú (čl. 51 ods. 1 ústavy). S právom na súdnu ochranu súvisí právo účastníka konania, aby sa jeho vec prerokovala v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom (čl. 48 ods. 2 ústavy). V oblasti uplatňovania a ochrany subjektívnych práv v rámci civilného procesu je základným právnym predpisom Občiansky súdny poriadok. Tento právny predpis upravuje pravidlá procesného postupu súdu, dodržanie ktorých je garanciou naplnenia základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) vrátane práva vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom (čl. 48 ods. 2 ústavy).

Podľa § 209 ods. 1 OSP súd prvého stupňa uznesením vyzve toho, kto podal odvolanie neobsahujúce náležitosti podľa § 205 ods. 1 a 2, aby chýbajúce náležitosti doplnil, a poučí ho o následkoch neodstránenia väd odvolania podľa § 218 ods. 1 písm. d). Ak sa aj napriek výzve súdu odvolanie nedoplní alebo ak ide o oneskorené odvolanie alebo podané tým, kto naň nie je oprávnený, predloží súd prvého stupňa odvolanie na rozhodnutie odvolaciemu súdu.

Podľa § 209a ods. 1 OSP ak nejde o prípad uvedený v druhej vete § 209 ods. 1, doručí súd prvého stupňa bezodkladne odvolanie ostatným účastníkom, a ak odvolanie smeruje proti rozhodnutiu vo veci samej, vyzve účastníkov, aby sa k odvolaniu vyjadrili. Podľa § 209a ods. 2 OSP len čo všetkým účastníkom uplynie lehota na podanie odvolania a vyjadrenia k odvolaniu, predloží súd vec bez zbytočného odkladu odvolaciemu súdu.

Podľa § 211 ods. 1 OSP ak súd prvého stupňa nesprávne postupoval podľa § 209 ods. 1, odvolací súd sám vyzve toho, kto podal odvolanie, aby doplnil chýbajúce náležitosti, a poučí ho o následkoch neodstránenia väd odvolania podľa § 218 ods. 1 písm. d). Vo veciach podľa § 120 ods. 2 OSP odvolací súd odstraňuje vady odvolania tým, že sa obmedzí len na zistenie rozsahu, v akom sa rozhodnutie napáda. Odvolací súd sám odstráni vady pri doručovaní odvolania a výzvy podľa § 209a ods. 1 tak, že sám vykoná

doručovanie. Odvolací súd rozhodne aj o návrhoch podľa § 138 ods. 1 vrátane tých, o ktorých nerozhodol súd prvého stupňa. Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia ak tento zákon neustanovuje inak, pre konanie na odvolacom súde platia primerane ustanovenia o konaní pred súdom prvého stupňa.

Podľa § 212 ods. 1 OSP odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný.

V správnom súdnictve postup prvostupňového súdu a odvolacieho súdu pri doručovaní odvolania nie je osobitne upravený, a preto v súlade s § 246c ods. 1 OSP sa na tento postup primerane použijú už citované ustanovenia § 209 ods. 1, § 209a ods. 1 a § 211 ods. 1 OSP.

Podľa § 246c ods. 1 OSP pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona. Opravný prostriedok je prípustný, len ak je to ustanovené v tejto časti. Proti rozhodnutiu najvyššieho súdu opravný prostriedok nie je prípustný.

Ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade najvyšší súd porušil sťažovateľmi označené základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, keď nepostupoval v súlade s pravidlami procesného postupu pri doručovaní odvolania podľa už citovaných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku. Podľa názoru ústavného súdu tieto procesné pravidlá stanovené pre faktickú činnosť súdu nebolo možné v danom prípade opomenúť ani pri doručovaní doplnenia odvolania (ktoré opomenutie je zrejme z postupu najvyššieho súdu), osobitne nie v prípade ak odvolací súd pri svojom rozhodovaní o odvolaní odvolateľov v plnom rozsahu vychádzal z obsahu doplnenia odvolania.

Z uvedených záverov ústavného súdu vyplýva, že najvyšší súd svojím postupom v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Sžo 397/2009 a napadnutým rozsudkom z 18. augusta 2010 porušil základné právo sťažovateľov vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

III.

Podľa prvej vety čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie.

Podľa prvej vety § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa základné právo alebo slobody porušili rozhodnutím alebo opatrením, ústavný súd také rozhodnutie alebo opatrenie zruší.

Podľa § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, môže vrátiť vec na ďalšie konanie.

Keďže ústavný súd vyslovil, že napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu z 18. augusta 2010 bolo porušené základné právo sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, bolo potrebné predmetný rozsudok najvyššieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 2 a 3 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde o úhrade trov konania sťažovateľov, ktoré im vznikli v súvislosti s ich právnym zastupovaním pred ústavným súdom advokátom JUDr. J. N. Sťažovatelia ich požadovali uhradiť v sume 17,74 €. Vzhľadom na to, že trovy konania požadované sťažovateľmi neprekračovali sumu podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, ústavný súd ich priznal v sume nimi požadovanej. Trovy konania je najvyšší súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľov (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júna 2011